

EKUMENICKÉ BIBLICKÉ ÚVAHY A MODLITBY ZA JEDNOTU CÍRKVE NA OSM DNÍ r. 2017

První den: Jeden zemřel za všechny (2K 5,14)

Iz 53,4-12	Položil svůj život v oběť za vinu
Ž 118,1.14-29	Bůh mě nevydal smrti
1J 2,1-2	Kristus zemřel za hříchy celého světa
J 15,13-17	Položit život za své přátele

Komentář

Když se Pavel obrátil ke Kristu, dospěl k radikálně novému poznání: jeden člověk zemřel za všechny. Ježíš nezemřel jen za svůj vlastní lid a stejně tak nezemřel jen za ty, kdo sympatizují s jeho učením. Zemřel za všechny lidi v minulosti, přítomnosti i budoucnosti. V průběhu staletí položili mnozí křesťané, věrní evangeliu, život za své přátele. Jedním z nich byl i františkán Maxmilián Kolbe, který byl uvězněn v koncentračním táboře v Osvětimi a roku 1941 dobrovolně nabídl svůj život, aby tak zachránil spoluvězně.

Protože Ježíš zemřel za všechny, zemřeli všichni s ním (srov. 2K 5,14). Jestliže umíráme s Kristem, stává se náš starý život minulostí a my vstupujeme do nového bytí: do života v plnosti, života, v němž už nyní zakoušíme vyrovnanost, důvěru a odpuštění, života, který má smysl i po smrti. Tímto novým bytím je život v Bohu. Když si Pavel toto uvědomí, cítí zároveň, že ho Kristova láska nutí, aby hlásal radostnou zvěst o smíření s Bohem. Na tomtéž poslání hlásat poselství evangelia mají podíl i všechny křesťanské církve. Musíme si klást otázku, jak můžeme hlásat toto evangelium smíření navzdory svým rozdělením.

Otázky

- Co to znamená, že Ježíš „zemřel za hříchy celého světa“?
- Německý pastor Dietrich Bonhoeffer napsal: „Jsem druhému člověku bratrem skrze to, co Ježíš vykonal pro mě a kvůli mně, a druhý člověk je mi bratrem skrze to, co Ježíš vykonal pro něj.“ Jak tato slova ovlivňují můj pohled na druhé lidi?
- A jaký je jejich důsledek pro ekumenický a mezináboženský dialog?

Modlitba

Bože, náš Otče, v Ježíši jsi nám dal toho, kdo zemřel za všechny. Žil náš život a zemřel naší smrtí. Tys přijal jeho oběť a vzkřísil jsi ho k novému životu u sebe. Dej, ať nás všechny, kdo jsme zemřeli spolu s ním, spojuje Duch Svatý v jedno, abychom zakoušeli plnou míru tvé božské přítomnosti nyní i navěky. Amen.

Druhý den: Nežijte už sami sobě (2K 5,15)

Mi 6,6-8	Bůh ti oznámil, co je dobré
Ž 25,1-5	Bože, má spáso, uč mě chodit po svých stezkách
1J 4,19-21	My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás
Mt 16,24-26	Kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej

Komentář

Smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíše Krista jsme byli osvobozeni od potřeby vytvářet si svůj smysl sami a žít jen z vlastních sil. Místo toho čerpáme z životodárné moci Krista, který pro nás žil, zemřel a zase vstal. Když pro něj svůj život „ztrácíme“, nalézáme jej.

Proroci byli neustále konfrontováni s otázkou, jak správně žít před Bohem. Jasnou odpověď na to nalézá prorok Micheáš: „Abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.“ Autor 25. Žalmu ví, že to nedokážeme sami, a proto volá k Bohu a prosí, aby ho on vedl a posiloval.

V posledních letech se v německé společnosti, podobně jako v mnoha dalších zemích, mezi důležitými tématy objevuje sociální izolace a vzrůstající odcizení a samota. Křesťané jsou povoláni k tomu, aby hledali nové podoby společenského života, které jim umožní nabízet druhým lidem společné soužití a podporovat mezigenerační vazby. Evangelium nás vybízí, abychom nežili sami pro sebe, ale pro Krista, a zároveň nám přikazuje jít vstříc druhým lidem a překonávat překážky, které nás od sebe oddělují.

Otázky

- Jak nás naše kultura pokouší, abychom žili jen sami pro sebe, a ne pro druhé?
- Jak můžeme žít pro druhé ve své každodenní existenci?
- Jaké ekumenické důsledky má tato výzva, abychom nežili sami sobě?

Modlitba

Bože, náš Otče,
tys nás v Ježíši Kristu osvobodil k životu, který překračuje sebe sama.
Veď nás svým Duchem a pomáhej nám,
abychom žili jako bratři a sestry v Kristu,
v tom, který pro nás žil, trpěl, zemřel a zase vstal,
a který žije a kraluje na věky věků. Amen.

Třetí den: Nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek (2K 5,16)

1S 16,1.6-7	Člověk se dívá očima, Hospodin však hledí srdcem
Ž 19,7-13	Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo
Sk 9,1-19	Saul se stává Pavlem
Mt 5,1-12	Blahoslavenství

Komentář

Setkáním s Kristem se vše obrací vzhůru nohama. Pavel to prožil na cestě do Damašku. Poprvé uviděl Ježíše takového, jaký skutečně je: jako Spasitele světa. Jeho úhel pohledu se zcela zásadně změnil a on musel odložit stranou své lidské vidění, svůj pohled ovlivněný světem.

Setkání s Kristem mění i náš úhel pohledu. Přesto se ale mnohdy nadále držíme toho, co bylo, a posuzujeme podle lidských měřítek. Dovoláváme se toho, že něco konáme „ve jménu Páně“, ve skutečnosti ale sloužíme sami sobě a svým vlastním zájmům. V Německu, ale i v mnoha dalších zemích zneužívali v dějinách vládcové i církevní představitelé svou moc a vliv a sledovali přitom vlastní nespravedlivé politické cíle.

Setkáním s Kristem byli proměněni i křesťané Moravské církve – věřící Jednoty bratrské z německého Ochranova (Herrnhut). V roce 1741 odpověděli na povolání **neposuzovat nikoho podle lidských měřítek tím, že se rozhodli „podřídít se vládě Kristově“**. **Podřizujeme-li se dnes Kristově vládě, jsme povoláni vidět druhé lidi tak, jak je vidí Bůh, bez veškeré nedůvěry a předsudků.**

Otázky

- Kde se v mém životě objevuje zkušenost, při níž jsem se cítil jako Pavel na cestě do Damašku?
- Co se změní, když se na ostatní křesťany nebo na vyznavače jiných náboženství budeme dívat tak, jak je vidí Bůh?

Modlitba

Trojediný Bože,
ty jsi počátek a cíl všeho živého.
Odpusť nám, když myslíme jen na sebe
a dovolujeme, aby nás zaslepovaly vlastní nároky.
Otevři naše srdce i oči.
Nauč nás, jak máme milovat, přijímat druhé a být k nim milosrdní,
abychom mohli růst v jednotě, kterou nám dáváš.
Tobě patří chvála a čest na věky věků. Amen.

Čtvrtý den: Co je staré, pominulo (2K 5,17)

Gn 19,15-26	Neohlížej se zpět
Ž 77,5-15	Bůh je vždy věrný
Fp 3,7-14	Zapomínaje na to, co je za mnou
L 9,57-62	Položit ruku na pluh

Komentář

Často se stává, že žijeme z minulosti. Ohlédnout se zpět může být užitečné a k uzdravení paměti to bývá i nezbytné. Může nás to ale zároveň ochromit a bránit nám, abychom žili v přítomnosti. Pavlovo poselství tu nabízí osvobození: „Co je staré, pominulo.“

Bible nás vybízí, abychom na minulost nezapomínali, ze vzpomínek čerpali sílu a připomínali si, co dobrého Bůh učinil. Zároveň nás ale vyzývá, abychom opustili to, co je staré, i kdyby to bylo dobré, vydali se následovat Krista a žili nový život v něm.

Během tohoto roku si mnozí křesťané připomínají dílo Martina Luthera a dalších reformátorů. Reformace do značné míry proměnila život západní církve. Mnozí křesťané přitom vydali hrdinské svědectví o své víře a mnozí byli ve svém křesťanském životě obnoveni. Přitom je ovšem důležité, jak nám to připomíná i Písmo, neomezovat se jen na to, co se stalo v minulosti, ale namísto toho dovolit Duchu Svatému, aby nás otevřel nové budoucnosti, v níž budou všechna rozdělení překonána a kde se Boží lid sjednotí.

Otázky

- Co se dozvíme, budeme-li společně číst dějiny svých rozdělení a vzájemně nedůvěry?
- Co se v mé církvi musí změnit, abychom dokázali překonat rozdělení a posilovat to, co nás sjednocuje?

Modlitba

Pane Ježíši Kriste,
který jsi stejný včera, dnes i navěky,
uzdrav rány naší minulosti,
žehnej nám, když dnes společně putujeme k jednotě,
a veď nás do své budoucnosti,
kdy budeš všechno ve všech
s Otcem a Duchem Svatým
na věky věků. Amen.

Pátý den: Hle, je tu nové! (2K 5,17)

Ez 36,25-27	Obdržet nové srdce od Boha
Ž 126	Být naplněn radostí
Ko 3,9-17	Být obnoven v Kristu
J 3,1-8	Narodit se z Ducha

Komentář

Pavel se setkal s Kristem, zmrtvýchvstalým Pánem, a stal se novým člověkem – tak jako každý, kdo uvěří v Krista. Toto nové stvoření není postřehnutelné pouhým okem, ale je to skutečnost víry. Bůh v nás žije mocí Ducha Svatého a dává nám podíl na životě Nejsvětější Trojice.

Tímto novým stvořením se překonává pád člověka a vstupujeme do spásonosného vztahu s Bohem. Můžeme na sebe vztáhnout vskutku úchvatné věci: jak říká Pavel, v Kristu se stáváme novým stvořením, jeho zmrtvýchvstáním je překonána smrt, nikdo a nic nás nemůže vyrvat z Boží ruky, jsme v Kristu jedno a on žije v nás, v Kristu jsme „královským kněžstvem“ (Zj 5,10), když mu vzdáváme díky za to, že porazil smrt, a hlásáme příslib nového stvoření.

Tento nový život se stává patrným, když mu dovolíme, aby se dále formoval a projevoval se „milosrdným soucitem, dobrotou, skromností, pokorou a trpělivostí“. Zároveň se musí ukazovat i v našich ekumenických vztazích. Mnoho církví sdílí totéž přesvědčení, že čím více žijeme v Kristu, tím více se přibližujeme i sobě navzájem. Letošní pětisté výročí reformace je pro nás mimořádnou příležitostí zamyslet se nad úspěchy i tragickými selháními v našich dějinách. Kristova láska nás nutí, abychom žili jako obnovení lidé a aktivně usilovali o jednotu a smíření.

Otázky

- Co mi pomáhá uvědomit si, že jsem novým stvořením v Kristu?
- Co musím podniknout, abych mohl svůj nový život v Kristu skutečně žít?
- Jaké důsledky pro ekumenismus má to, že jsme nové stvoření?

Modlitba

Trojediný Bože, ty se nám zjevuješ jako Otec a Stvořitel, jako Syn a Spasitel i jako Duch a Dárce života, a přece jsi jeden Bůh.

Prolom naše lidská omezení a obnov nás.

Dej nám nové srdce, abychom dokázali překonávat všechno, co ohrožuje naši jednotu v tobě. Prosíme o to skrze Ježíše Krista v moci Ducha Svatého. Amen.

Šestý den: Bůh nás smířil sám se sebou (2K 5,18)

Gn 17,1-8	Bůh uzavírá smlouvu s Abrahamem
Ž 98	Svět spatřil Boží vítězství
Ř 5,6-11	Bůh nás se sebou smířil skrze Ježíše Krista
L 2,8-14	Hlásání radostné zvěsti

Komentář

Smíření má dvojí tvář: je úchvatné, a zároveň děsí. Vtahuje nás do sebe, takže po něm toužíme: chceme, aby nastalo v nás samotných, mezi jednotlivými lidmi, mezi našimi odlišnými křesťanskými tradicemi. Zároveň ale vnímáme, jaká se za ně platí cena, a bojíme se jí. Smíření od nás totiž vyžaduje, abychom se zřekli své touhy po moci a uznání. V Kristu nás Bůh milostivě smiřuje se sebou, přestože jsme se od něj odvrátili. A Boží jednání jde ještě dál: Bůh se sebou smiřuje nejen lidstvo, ale celé stvoření.

Ve Starém zákoně prokázal Bůh věnost a milosrdenství izraelskému lidu, s nímž uzavřel smlouvu. A tato smlouva stále trvá: „Boží dary a jeho povolání jsou neodvolatelná“ (Ř 11,29). Ježíš, který svou krví stvrdil novou smlouvu, byl také synem Izraele, naše církve ale v minulosti na tuto skutečnost zapomínaly. **Po holocaustu mají německé církve i specifický úkol: bojovat proti antisemitismu. Podobně jsou všechny církve povinány vnášet smíření do společnosti, kde působí, a stavět se proti všem podobám diskriminace druhých lidí, protože všichni patříme pod Boží smlouvu.**

Otázky

- Co pro naše křesťanská společenství znamená, že jsme součástí Boží smlouvy?
- Jakým podobám společenské diskriminace se dnes naše církve musejí postavit?

Modlitba

Milosrdný Bože,
tys z lásky uzavřel se svým lidem smlouvu.
Dej nám sílu,
abychom se postavili všem podobám diskriminace.
Kéž nás dar tvé láskyplné smlouvy
naplňuje radostí a podněcuje k větší jednotě.
Prosíme o to skrze Ježíše Krista,
našeho zmrtvýchvstalého Pána,
který žije a kraluje s tebou a Duchem Svatým
na věky věků. Amen.

Sedmý den: Služba smíření (2K 5,18-19)

Gn 50,15-21	Josef se smířil s bratry
Ž 72	Boží království přinese pokoj a spravedlnost
1J 3,16b-21	Boží láska nás nutí milovat se navzájem
J 17,20-26	Ježíš se modlí za jednotu své církve

Komentář

Smíření mezi Bohem a lidmi je ústřední skutečností naší křesťanské víry. Pavel je přesvědčen, že Kristova láska nás nutí, abychom vnášeli Boží smíření do všech stránek a rozměrů svého života. To nás dnes vede k tomu, abychom zpytovali svědomí a zamýšleli se nad svým rozdělením. Také Josefův příběh nám ukazuje, že Bůh vždy dává milost potřebnou k uzdravení narušených vztahů.

Velicí reformátoři, jako byl Martin Luther, Ulrich Zwingli a Jan Kalvín, ale také mnozí z těch, kdo zůstali katolíky, jako například Ignác z Loyoly, František Saleský a Karel Boromejský, usilovali o obnovu západní církve. To, co se mohlo stát dějinami Boží milosti, ale porušila lidská hříšnost, a tak se rodí dějiny rozštěpené jednoty Božího lidu. Nepřátelství a podezřívavost, poznamenané hříchem a válčením, se v následujících staletích prohlubovaly.

Ke službě smíření patří mimo jiné i snaha překonat rozdělení mezi křesťany. Mnohé církve dnes spolupracují v duchu vzájemné důvěry a úcty. Jedním pozitivním příkladem ekumenického smíření je dialog mezi Světovou luterskou federací a Světovou mennonitskou konferencí. Závěry tohoto dialogu byly publikovány v dokumentu nazvaném „Uzdravení paměti: Smíření v Kristu“ a obě organizace poté v roce 2010 uspořádaly kající bohoslužbu, po které následovala další smírná setkání v Německu i v mnoha dalších zemích.

Otázky

- Kde v naší společnosti, v našem okolí je zapotřebí služba smíření?
- Jak na tuto potřebu odpovídáme?

Modlitba

Bože veškeré dobroty, děkujeme ti, že jsi nás i celý svět smířil se sebou v Kristu. Posiluj nás, naše shromáždění a církve, abychom sloužili smíření.

Uzdrav naše srdce a pomáhej nám šířit tvůj pokoj.

„Tam, kde je nenávisť, ať přinášíme lásku,
kde je urážka, ať přinášíme odpuštění,
kde je pochybnost, ať přinášíme víru,
kde je zoufalství, ať přinášíme naději,
kde je smutek, ať přinášíme radost, kde vládne tma, ať přinášíme světlo.“

Prosíme o to skrze Ježíše Krista v moci Ducha Svatého. Amen.

Osmý den: Smíření s Bohem (2K 5,20)

Mi 4,1-5	V posledních dnech zavládne spravedlnost
Ž 87	Slavné věci hlásány jsou o Bohu
Zj 21,1-5a	Bůh stvoří nové nebe a novou zemi
J 20,11-18	Setkání se zmrtvýchvstalým Kristem vede k misijnímu poslání

Komentář

Co kdyby...? Co kdyby se biblická proctví skutečně vyplnila? Kdyby ustaly války mezi národy a z válečných zbraní se vyrobilo to, co dává život? Co kdyby zavládla Boží spravedlnost a jeho pokoj, který znamená víc než jen to, že se neválčí? Co kdyby se lidstvo shromáždilo při oslavě, kde nebude nikdo vytlačován na okraj? Co kdyby skutečně pominul všechen smutek a slzy a pominula by i smrt? Byl by to skutečný vrchol smíření, které Bůh dává skrze Ježíše Krista. Bylo by to nebe! Žalmy, kantika a chvalozpěvy opěvují den, kdy celé a zdokonalené tvorstvo konečně dospěje ke svému cíli, kdy Bůh bude „všechno ve všech“. Vyprávějí o křesťanské naději, že Boží vláda dojde plnosti, že bolest se promění v radost. Toho dne se církev zjeví v celé své kráse a milosti jako jedno tělo Kristovo. Všude, kde se shromáďujeme v Duchu, abychom společně zpívali o naplnění Božích slibů, se otevírají nebesa a my teď a tady začínáme tancovat podle melodie věčnosti. Když můžeme už nyní zakoušet tuto blízkost nebe, oslavujme ji společně. Podělíme-li se o obrazy, básně a písně, které vznikly v prostředí naší vlastní tradice, může to druhé inspirovat k větší horlivosti. Tato díla nám dokážou otevírat nový prostor, v němž prožíváme svou společnou víru v Boží království a naději na jeho příchod.

Otázky

- Jak si představujete nebe?
- Které písně, příběhy, básně a obrazy z vaší křesťanské tradice vám dávají pocítit podíl na realitě Boží věčnosti?

Modlitba

Trojediný Bože Otče, Synu a Duchu Svatý,
děkujeme ti za tento týden modliteb,
za to, žes nás shromáždil jako bratry a sestry v Kristu,
i za nejrůznější způsoby,
jimiž jsme zakoušeli tvou přítomnost.
Dej, ať vždy společně chválíme tvé svaté jméno,
a tak můžeme stále růst v jednotě a smíření. Amen.